

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення розгляду справ незначної складності про пенсійні та інші соціальні виплати, а також типових адміністративних справ» (реєстр. № 11170 від 12.04.2024), поданий народними депутатами України Масловим Д. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроект розроблено з метою удосконалення розгляду справ незначної складності про пенсійні та інші соціальні виплати, а також типових адміністративних справ.

Законопроектом запропоновано доповнити главу 10 розділу II Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАСУ) новою статтею 263-1 «Особливості розгляду справ незначної складності щодо пенсійних та інших соціальних виплат».

Законопроектом передбачено встановити, що суд розглядає зазначені справи у строк не більше 60 днів з дня відкриття провадження у справі.

Крім того, запропоновано встановити, що суб'єкт владних повноважень одночасно з відзивом має подати суду всі наявні у нього докази, які були покладені в основу оскаржуваного рішення, дії чи бездіяльності. Докази, які суб'єкт владних повноважень не подав до суду першої інстанції, суд апеляційної інстанції не прийматиме незалежно від причин їх неподання.

За результатом розгляду справ, визначених цією статтею, суд ухвалюватиме скорочене рішення, яке за формою і змістом міститиме вступну і резолютивну частини, передбачені статтею 246 КАСУ.

Водночас за подання позовної заяви у такій категорії справ судовий збір передбачено зменшити вдвічі (з 0,4 до 0,2 розміра прожиткового мінімуму для працездатних осіб – для немайнових вимог; з 1 до 0,5 відсотка ціни позову – для майнових вимог), щоб не спричинити додаткового фінансового навантаження на позивача.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не потребуватиме видатків Державного бюджету України.

4. Варгісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту впливатиме на дохідну частину державного бюджету.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC003040000065FC2E00F6F4B300](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [03.03.2023 13:04:40](#) по [03.03.2025 13:04:40](#)

Міністерство фінансів України

13210-01-3/13303 від 24.04.2024

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

За інформацією головного розробника, прийняття проекту Закону не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України у поточному та наступних бюджетних періодах.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не стосується бюджетного законодавства.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Пунктом 2 законопроекту передбачається зниження ставок судового збору за подання до адміністративного суду позовних заяв фізичних осіб про оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат, соціальних виплат непрацездатним громадянам, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, виплат та пільг дітям війни, інших соціальних виплат, доплат, соціальних послуг, допомоги, захисту, пільг з 1 до 0,5 відсотка ціни позову (за позовами майнового характеру) та з 0,4 до 0,2 розміра прожиткового мінімуму для працездатних осіб (за позовами немайнового характеру) шляхом внесення змін до статті 4 Закону України «Про судовий збір» (далі – Закон).

Слід зазначити, що Законом встановлено єдиний системний підхід до визначення ставок судового збору, зокрема їх диференціація залежно від характеру спору (майнового чи немайнового) та від виду особи позивача (юридичної чи фізичної), а також підвищення ставок судового збору у разі звернення до кожної вищої судової інстанції (апеляційні та касаційні скарги на рішення судів), що встановлює єдині та зрозумілі підходи щодо визначення їх розміру.

Запропоноване зниження ставки для окремих категорій судових позовів майнового характеру, зокрема щодо обчислення, призначення, перерахунку, надання, одержання пенсійних та соціальних виплат, соціальних послуг, допомоги, пільг, вважаємо недоцільним, оскільки таке зниження порушить встановлений Законом системний підхід до їх визначення.

До того ж відповідно до статті 9 Закону судовий збір зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади, а також на забезпечення архітектурної доступності приміщень судів, доступності інформації, що розміщується в суді, для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Отже, зменшення розміру ставок судового збору може призвести до недофінансування судової системи, і, як наслідок, порушуватиме конституційні гарантії незалежності судової влади через визначення окремого порядку фінансування судів та забезпечення належних умов для здійснення

правосуддя, передбаченого статтями 146, 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Одночасно зазначаємо, що відповідно до статті 8 Закону, враховуючи майновий стан сторони, суд може своєю ухвалою за її клопотанням відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, а також зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати, зокрема у разі, якщо предметом позову є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав, відшкодування шкоди здоров'ю.

З огляду на зазначене, проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення розгляду справ незначної складності про пенсійні та інші соціальні виплати, а також типових адміністративних справ» (реєстр № 11170 від 12.04.2024) в частині внесення змін до Закону України «Про судовий збір» не підтримується.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО